EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 9

BIJLAGE

bij

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's

Staat van het digitale decennium 2025: Blijven bouwen aan de soevereiniteit en de digitale toekomst van de EU

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

KORTE LANDVERSLAGEN

Estland

Samenvatting

Estland positioneert zich als een leider op het gebied van digitalisering van overheidsdiensten. Het land blijft echter achter bij het EU-gemiddelde op het gebied van connectiviteit en de digitalisering van kleine en middelgrote ondernemingen, terwijl het vóór 2030 volledige toegang tot elektronische patiëntendossiers heeft bereikt.

In het aangepaste nationale stappenplan laat Estland een hoog ambitieniveau zien wat betreft zijn bijdrage aan het digitale decennium, met 14 nationale streefcijfers, waarvan 93 % is afgestemd op de EU-streefcijfers voor 2030. De trajecten van het land liggen zeer goed op koers; 100 % ervan ligt op schema (op basis van de trajecten voor 2024 die zijn vastgesteld voor 8 van de 8 geanalyseerde KPI's). Estland heeft 100 % van de in 2024 door de Commissie uitgevaardigde 12 aanbevelingen opgevolgd, ofwel door belangrijke beleidswijzigingen door te voeren (8 %) of enkele wijzigingen door te voeren (92 %) door middel van nieuwe maatregelen.

Estland richt zich op digitale soevereiniteit, door de nadruk te leggen op een veerkrachtige overheid. Het land heeft maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het in verschillende rampscenario's ook van buiten zijn geografische grenzen digitaal kan worden bestuurd. In het stappenplan van Estland wordt erkend dat de huidige uitdagingen van het land niet alleen de invoering van nieuwe digitale maatregelen vereisen, maar ook de garantie dat gevestigde digitale diensten goed functioneren en veilig zijn. Hoewel Estland achterblijft bij de EU wat betreft de totale VHCN- en 5G-dekking, blinkt het land uit in 5G-dekking in dunbevolkte gebieden. Cyberbeveiliging blijft belangrijk, zoals blijkt uit de nieuwe nationale cyberbeveiligingsstrategie 2024-2030 van het land. In deze strategie wordt prioriteit gegeven aan de bescherming van de digitale infrastructuur, de bescherming van het land tegen cyberdreigingen en de versterking van de samenwerking op het gebied van cyberbeveiliging.

KPI digitale decennium[1]	Estland				EU		Streefcijfer digitale decennium tegen 2030	
	DESI 2024 (jaar 2023)	DESI 2025 (jaar 2024)	Jaarlijkse vooruitgang	Nationaal traject 2024[3]	DESI 2025	Jaarlijkse vooruitgang	EE	EU
Dekking vaste netwerken met zeer hoge capaciteit (VHCN)	76,9 %	76,3 %	-0,9 %	77,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Glasvezeldekking (FTTP)	76,9 %	76,3 %	-0,9 %	77,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	-
Totale 5G-dekking	87,5 %	91,5 %	4,6 %	90,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Edge nodes (raming)	5	10	100,0 %	0	2 257	90,5 %	5	10 000
Kleine en middelgrote ondernemingen met ten minste een basisniveau van digitale intensiteit[2]	-	71,2 %	3,1 %	-	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Cloud	52,6 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
Artificiële intelligentie	5,2 %	13,9 %	167,6 %	14,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Data-analyse	25,6 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
AI of cloud of data-analyse	60,6 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Eenhoorns	2	2	0,0 %	-	286	4,4 %	5	500
Ten minste digitale basisvaardigheden	62,6 %	-	-	-	-	-	80,0 %	80 %

ICT-specialisten	6,7 %	7,2 %	7,5 %	7,0 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
eID-stelsel aangemeld		Ja						
Digitale overheidsdiensten voor burgers	95,8	96,1	0,3 %	99,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitale overheidsdiensten voor ondernemingen	98,8	97,5	-1,3 %	100,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Toegang tot elektronische patiëntendossiers	97,5	100,0	2,6 %	99,0	82,7	4,5 %	100,0	100

[1] Zie de methodologische nota voor de beschrijving van de indicatoren en andere maatstaven.
[2] In de index van de digitale economie en samenleving (DESI) voor 2025 wordt gerapporteerd over versie 4 van de index voor digitale intensiteit (DII), vergelijkbaar met de DII-waarde uit DESI 2023 (met betrekking tot het jaar 2022) voor de berekening van de jaarlijkse vooruitgang. Dit is niet vergelijkbaar met het nationale traject dat is gebaseerd op versie 3 van de index.
[3] De nationale trajectwaarde indien opgenomen in het nationale stappenplan en indien de indicator werd gemeten in DESI 2025 (voor het jaar 2024).

Volgens de speciale Eurobarometer "Digitaal Decennium 2025" is 79 % van de Estse burgers van mening dat de digitalisering van openbare en particuliere diensten hun dagelijks leven gemakkelijker maakt. Wat het optreden van de overheidsinstanties betreft, acht 88 % het belangrijk dat de dreiging van nepnieuws en desinformatie online wordt tegengegaan en beperkt, en wat het concurrentievermogen betreft, acht 69 % het belangrijk ervoor te zorgen dat Europese bedrijven kunnen groeien en "Europese kampioenen" kunnen worden die wereldwijd kunnen concurreren.

Een concurrerende, soevereine en veerkrachtige EU gebaseerd op technologisch leiderschap

Estland blijft achter bij het EU-gemiddelde op het gebied van infrastructuurindicatoren (VHCN, 5G), maar laat een indrukwekkende 5G-dekking in dunbevolkte gebieden zien. Het is een van de lidstaten met de grootste uitbreiding van de dekking in de 3,4-3,8 GHz-band in 2024. Estland heeft gebruikgemaakt van maatregelen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit om de dekking van VHCN-netwerken uit te breiden (dit moet in 2025 zijn voltooid). Het land neemt initiatieven om de dekking van het platteland te vergroten door de identificatie van witte vlekken (gebieden zonder connectiviteit) te voltooien, wat als basis zal dienen voor een openbare raadpleging (die naar verwachting medio 2025 van start zal gaan). Wat betreft de invoering van geavanceerde technologieën door Estse ondernemingen, is een gemengd beeld te zien: het aandeel bedrijven dat gebruikmaakt van de cloud of AI is hoger dan het EU-gemiddelde, maar het aandeel bedrijven dat gebruikmaakt van data-analyse is lager. Voor de drie technologieën meldden grote ondernemingen consequent een hogere mate van invoering in vergelijking met kleine en middelgrote ondernemingen.

Mensen en de samenleving in de EU beschermen en sterker doen staan

Estland geeft prioriteit aan de ontwikkeling van de digitale vaardigheden van zijn burgers via zijn digitale agenda 2030. Het land presteert goed op het gebied van digitale basisvaardigheden, met kleine verschillen op grond van gender en onderwijsniveau — met name plattelandsbewoners en jongere generaties beschikken over aanzienlijke digitale vaardigheden. Estland heeft een actieplan ontwikkeld om mensen uit te rusten met digitale basisvaardigheden en heeft zich gericht op het opleiden van ambtenaren en het verbeteren van de opleiding op het gebied van digitale vaardigheden, met name in plattelandsgebieden. Estland heeft vastgesteld dat managers die niet weten wat hun verantwoordelijkheden zijn op het gebied van cyberbeveiliging en risicobeoordeling, en die hun digitaliseringsinitiatieven niet voldoende afstemmen op de strategische doelstellingen van hun respectieve gebieden, de algemene digitale transformatie kunnen belemmeren. Het aandeel ICT-specialisten op de arbeidsmarkt in het land is een van de hoogste in de EU en het aandeel vrouwelijke ICT-specialisten is het hoogste in de EU. Estland is goed op weg om zijn doelstellingen voor de digitale transformatie te bereiken met initiatieven zoals onderzoek naar de toekomstige behoeften aan

digitale vaardigheden en een samenwerking met de Universiteit van Tartu om ervoor te zorgen dat toekomstige ICT-specialisten de desbetreffende opleidingen krijgen aangeboden. De vraag naar ICT-professionals blijft echter groeien en er is in alle sectoren een gebrek aan hooggekwalificeerde en geavanceerde digitale specialisten. De prestaties van Estland op het gebied van digitale overheidsdiensten en de toegang tot elektronische patiëntendossiers blijven boven het EU-gemiddelde en hebben de doelstelling van het digitale decennium voor 2030 bereikt. Desondanks zal Estland wel voor de uitdaging komen te staan om ervoor te zorgen dat zijn gedigitaliseerde diensten gelijke tred houden met de nieuwste technologieën.

Met behulp van digitale transformatie slimme vergroening bewerkstelligen

Volgens de digitale agenda 2030 van Estland streeft het land ernaar de groenste digitale regering ter wereld te worden; er ontbreekt momenteel echter een systematische aanpak of strategie om dit doel te bereiken. Estland heeft een instrument voor duurzaamheidsrapportage gelanceerd en vertrouwt op initiatieven vanuit de particuliere sector die erop gericht zijn de levensduur van ICT-apparatuur te verlengen en het totale energieverbruik te verminderen.

Nationaal strategisch stappenplan voor het digitale decennium

Estland heeft op 27 maart 2025 een volledig herzien nationaal stappenplan voor het digitale decennium ingediend. In dit stappenplan wordt verslag uitgebracht over de raadpleging van belanghebbenden en wordt ingegaan op een beperkt aantal van de in 2024 uitgevaardigde aanbevelingen over het stappenplan. Het geactualiseerde stappenplan van Estland bevat 13 nieuwe streefcijfers en 1 herzien streefcijfer, allemaal in overeenstemming met het ambitieniveau van de EU. Hoewel het enige informatie biedt over geplande activiteiten om de streefcijfers van het land te bereiken, ontbreekt het aan gedetailleerde informatie over de aan elk gebied toegewezen begroting en de specifieke doelstellingen en het toepassingsgebied van de verschillende activiteiten. In het stappenplan wordt sterk de nadruk gelegd op kwantumcomputing, samenwerking op EU-niveau en digitale vaardigheden, en wordt opnieuw nadruk gelegd op high-performance computing, weerbaarheid en veiligheid. De groene transitie komt echter minder goed tot uiting in het stappenplan.

Financiering en projecten voor digitale doelstellingen

Estland wijst 24 % van zijn totale herstel- en veerkrachtplan toe aan digitale doelstellingen (208 miljard EUR)[1]. Daarnaast wordt in het kader van het cohesiebeleid 373 miljoen EUR, oftewel 11 % van de totale financiering voor het cohesiebeleid van het land, besteed aan de bevordering van de digitale transformatie van Estland[2].

Estland is lid van het Europees consortium voor digitale infrastructuur voor netwerkgebonden lokale digitale tweelingen naar het CitiVERSE (CitiVERSE-EDIC). Het land is een deelnemende staat in de Gemeenschappelijke Onderneming “EuroHPC” en in de Gemeenschappelijke Onderneming “Chips”.

[1] Het aandeel van de financiële toewijzingen dat bijdraagt aan digitale doelstellingen, is berekend aan de hand van bijlage VII bij de verordening betreffende de herstel- en veerkrachtfaciliteit. Gegevens voor het laatst bijgewerkt op: 16 mei 2025.

[2] Dit bedrag omvat alle investeringen die specifiek gericht zijn op of substantieel bijdragen aan de digitale transformatie in de programmeringsperiode 2021-2027 van het cohesiebeleid. De middelen zijn afkomstig uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds Plus en het Fonds voor een rechtvaardige transitie.

Estland

Estland heeft nog geen maatregelen gepresenteerd in het kader van de Best Practice Accelerator[3] van het digitale decennium.

Digitale rechten en beginselen

Volgens een ondersteunend onderzoek is Estland beperkt actief geweest bij de uitvoering van de **Europese Verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium**, met in totaal 39 initiatieven en 6 nieuwe initiatieven die in 2024 van start zijn gegaan. Estland is het meest actief op het gebied van een beschermde, veilige en beveiligde digitale omgeving. Er is minder activiteit vastgesteld op het gebied van een eerlijke digitale omgeving. Maatregelen op het gebied van keuzevrijheid lijken in de praktijk de meeste impact te hebben, in tegenstelling tot maatregelen op het gebied van deelname aan de digitale openbare ruimte.

[3] De Best Practice Accelerator (BPA) is een platform dat de lidstaten in staat stelt succesvolle maatregelen en uitdagingen te delen waarmee zij worden geconfronteerd bij hun inspanningen om hun streefcijfers en doelstellingen van het digitale decennium te halen. De beste praktijken worden via het BPA-register ter beschikking gesteld van alle lidstaten en worden regelmatig gepresenteerd bij workshops, die momenteel gericht zijn op drie thematische clusters: digitale vaardigheden, groene IT en de invoering van digitale technologieën.

Estland

Aanbevelingen

- **Connectiviteit:** doorgaan met het vaststellen van nieuwe maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van VHCN- en 5G-dekking;
- **Digitale vaardigheden:** maatregelen voor digitale vaardigheden invoeren die gericht zijn op managers in het middenkader, zodat zij in staat zijn het digitaliseringsproces van hun werknemers en ondernemingen te leiden;
- **ICT-specialisten:** maatregelen blijven invoeren om ICT-specialisten op te leiden om het huidige tekort op te lossen;
- **Kleine en middelgrote ondernemingen:** activiteiten ondersteunen ter verbetering van de digitalisering en het gebruik van geavanceerde technologieën, en deze aanvullen, met bijzondere aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen;
- **Digitalisering van overheidsdiensten:** de bruikbaarheid van de digitale overheidsdiensten verbeteren om ervoor te zorgen dat zij voor iedereen toegankelijk zijn en actueel zijn;
- **Groen:** een coherente groene digitaliseringsstrategie uitvoeren om de ambitie van het land om ’s werelds groenste digitale regering te worden, te kunnen realiseren;
- **Cyberbeveiliging:** doorgaan met de inspanningen op het gebied van cyberbeveiliging om de zich ontwikkelende en toenemende dreigingen aan te pakken; zorgen voor voortzetting van de uitvoering van cyberbeveiligingscursussen.